

Pályázói útmutató

Tartalomjegyzék

1. A habitusra vonatkozó követelmények és elvárások.....	2
1.1. Általános követelmények és elvárások	2
1.2. Rövid értekezéssel pályázókkal szemben támasztott követelmények és elvárások.....	2
2. Beadandó dokumentumok és az azokban szereplő információk	3
2.1. A beadandó dokumentumok listája	3
2.2. Tudománymetriai mutatók	5
2.3. A tudományos teljesítmény minőségi értékelése	6
2.4. Megvalósult műszaki alkotások	7
2.5. Tudományos közéleti tevékenység	7
2.6. Rövid értekezéssel pályázók adatai	8
3. A doktori műre és a tézisekre vonatkozó követelmények és ajánlások	8
3.1. Formai alkalmassági követelmények.....	8
3.2. Ajánlások a tézisek és a doktori mű elkészítéséhez	10
4. A habituszvizsgálat menete és eredményei.....	10
5. A doktori eljárás további lépései.....	12

Kapcsolódó dokumentumok

1. Tájékoztató a Magyar Tudományos Akadémia (MTA) doktora tudományos cím megszerzésére irányuló pályázat benyújtásához
<https://mta.hu/doktori-tanacs/tajekoztato-az-mta-doktora-tudomanyos-cimre-torteno-palyazat-benyujtasahoz-105291>
2. Az MTA Műszaki Tudományok Osztályának hatályos doktori minimumkövetelményei (a 2026. május 1-től hatályos „A Műszaki Tudományok Osztálya doktori eljárásra vonatkozó minimumkövetelményei”)
3. A hatályos doktori ügyrend („Ügyrend az MTA Műszaki Tudományok Osztályának az MTA doktora tudományos cím megszerzéséért indított eljárásban való közreműködéséről”)
4. Előterjesztői útmutató
5. Tudományos bizottsági útmutató

Ez az útmutató az MTA Műszaki Tudományok Osztálya (rövidítve MTO) hatályos doktori minimumkövetelményei és doktori ügyrendje alapján készült. Kérdés vagy probléma esetén a MTO-t az MTA Doktori Tanácsában (rövidítve DT) képviselő tagokhoz lehet fordulni.

A 2.-5. dokumentumok az MTO honlapjának „DOKTORI ÜGYEK” aloldaláról
<https://mta.hu/doktori-tanacs/a-vi-osztaly-doktori-kovetelmenyrendszer-105378>
 tölthetők le.

1. A habitusra vonatkozó követelmények és elvárások

1.1. Általános követelmények és elvárások

Az MTA doktora címre pályázók felé az MTA Műszaki Tudományok Osztálya (MTO) *tételes, számszerű* minimumkövetelményeket és *minőségi elvárásokat* támaszt. *A habitusvizsgálat sikeres lefolytatásához a tételes, számszerű minimumkövetelmények mindegyikének teljesülnie kell, ugyanakkor ezek teljesítése vagy akár túlteljesítése önmagában nem jelenti az elvárt habitus meglétét, ahhoz szükséges a magas szintű, önálló és kiemelkedően publikált tudományos teljesítmény, annak érdemi nemzetközi visszhangja, valamint az aktív és magas szintű részvétel a hazai és nemzetközi tudományos közéletben.* A doktori cím odaítélésében az elért új tudományos eredmények a meghatározóak mind a habitusvizsgálati, mind a bírálati szakaszban. Habár a tudományos kiválóság nem objektíven, számszerűen mérhető, alább megadjuk azokat a szempontokat, amelyek a tudományos teljesítmény és habitus megítélésében szerepet kapnak.

A tételes, számszerű minimumkövetelmények felsorolása megtalálható a 2026. május 1-től hatályos „A Műszaki Tudományok Osztálya doktori eljárásra vonatkozó minimumkövetelményei” dokumentumban. Rövid értekezéssel pályázók részére további követelmények is találhatóak ugyanitt. *Fontos kiemelni, hogy a minimumkövetelmények teljesülésének ellenőrzésekor csak azok a publikációk és hivatkozások vehetők figyelembe, melyek az eljárás megindítása előtt az MTMT- ben rögzítésre kerültek.*

Amennyiben a minimumkövetelmények biztonságos teljesítése megállapítható, a habitusvizsgálatot végző Tudományos Bizottság (TB) részletesen elemzi, hogy a pályázó megfelel-e az elvárt tudományos kiválóság kritériumainak, és ennek eredménye alapján alakítja ki véleményét a pályázó tudományos habitusáról.

A TB a habitusvizsgálat során hangsúlyosan figyelembe veszi a pályázó

- tudományos eredményeit (jelentenek-e érdemi hozzájárulást a pályázó szakterületéhez),
- publikációs gyakorlatát (kellően hangsúlyos-e minőségi publikációk jelenléte a teljes publikációs listájában, van-e értékelhető nemzetközi együttműködése, közleményeinek jelentős része elismert és a szakterületen általánosan elfogadott fórumokon került-e publikálásra, kerüli-e a kifogásolható gyakorlatot folytató publikációs fórumokat),
- hivatkozottságát, eredményeinek nemzetközi visszhangját (rangos, a szakterületen általánosan elfogadott fórumokon szerzett, nemzetközi szerzők által közölt hivatkozások mennyiségét, az olyan érdemi hivatkozások meglétét, amelyek eredményeit méltatják vagy ténylegesen alkalmazzák),
- hazai és nemzetközi közéleti tevékenységét (a számszerűen teljesített követelmények teljesítése során megadott tevékenységek mennyire mutatnak tényleges és jelentős tudományos munkát és elismerést).

A habitusvizsgálati szakasz során ezen szempontok megítélése a pályázó MTMT-be feltöltött publikációi, a pályázatban megadott 5 legfontosabb cikke (amelyek közül ajánlatos, hogy legalább 3, de lehetőleg valamennyi a tézisekhez kapcsolódjék), a megadott 5 legfontosabbnak tartott hivatkozása, a doktori disszertációhoz kapcsolódó tudományos eredményeinek rövid bemutató leírása, valamint a pályázati anyagból kiolvasható tudományos tevékenysége és elismertség alapján történik.

1.2. Rövid értekezéssel pályázókkal szemben támasztott követelmények és elvárások

Rövid értekezés benyújtásakor a kérelmezőnek lehetősége van a csupán legfeljebb 30 oldalas rövid értekezéssel és az ahhoz csatolt, az eredményeket alátámasztó legfontosabb publikációival pályázni. A kérelmezőnek tisztában kell lennie vele, hogy ebben az esetben azt a munkát, amit az eredmények egységes szemléletben és jelölésrendszerben történő megfogalmazása és rendezése jelent, jórészt áthárítja a bírálókra. Ennek tudatában kell mindent megtennie a kérelmezőnek, hogy a bírálók a tőlük észszerűen elvárható munkaráfordítással is azonosítani és ellenőrizni tudják a tudományos eredményeit.

Az MTA Doktori Tanácsa támogatja a rövid értekezéssel történő pályázási formát, amelyhez kiemelkedő tudományos teljesítményt vár el. *A Műszaki Tudományok Osztálya csak a kiemelkedők között is kitűnő habitusú jelöltek esetében fogadja el ezt a formát, akik a habitusvizsgálati minimumkövetelményeket magasan teljesítik, és további, a tudományos teljesítményre vonatkozó szigorú minőségi követelményeknek is megfelelnek.*

A rövid értekezéssel pályázók értékelésénél – a többi pályázóhoz hasonló módon (lásd 1.1. pont) - fokozott figyelmet fordítunk a *pályázati elemek tudományos minőségi értékelésére*.

Ezen túlmenően a Pályázó rövid értekezéséhez csatolt legfeljebb 6 cikkének minőségét, és a pályázó ezekben dokumentált tudományos hozzájárulását is értékeljük.

A rövid értekezéssel pályázók speciális adatainak megadásáról a 2.6. pontban olvashatnak bővebben.

2. Beadandó dokumentumok és az azokban szereplő információk

2.1. A beadandó dokumentumok listája

A doktori pályázat benyújtását megelőzően a pályázó publikációs és hivatkozási adatait fel kell tölteni és ellenőrizni a Magyar Tudományos Művek Tára (MTMT) rendszerében. Az adatokat azok véglegesítése után az MTMT ellenőrzi és jóváhagyja, a pályázat benyújtása ezt követően történhet. Az eljárásról részletesen az <https://mtmt.hu/dokumentumok> oldalon letölthető „MTA Doktora címre pályázók publikációs és idézettségi adatainak ellenőrzési folyamata” című dokumentumból lehet tájékozódni.

Az MTA doktori pályázat benyújtásakor benyújtandó dokumentumok listáját az 1. táblázat tartalmazza. A benyújtandó dokumentumok többségét papír alapon, valamint elektronikusan is be kell nyújtani, ahogy a táblázat részletezi. Az elektronikusan benyújtandó dokumentumokat az MTA pályázati rendszerébe (https://dt.mta.hu/mta_doktori/) kell feltölteni. A benyújtandó papír alapú pályázati anyagokat az elektronikusan elkészített pályázat lezárása után kell a pályázati rendszerből kinyomtatni, aláírni, majd személyesen, az MTA Doktori Tanács Titkárságán benyújtani (1051 Budapest, Nádor u. 7.).

	A dokumentum megnevezése	Benyújtáskor papíron beadandó	Az internetes rendszerbe feltöltendő	Megjegyzés, használandó formanyomtatványok (részletes megjegyzések a táblázat alatt)
1	Kérelem	1 példány aláírva	nem (a rendszer tölti fel)	1. sz. adatlap, az internetes rendszer állítja elő
2	Egyetemi végzettséget igazoló oklevél másolata	Eredeti oklevél bemutatása, 1 példány másolat	igen	
3	Tudományos fokozatot igazoló oklevél másolata	Eredeti oklevél bemutatása, 1 példány másolat	igen	
4	Tudományos önéletrajz	1 példány aláírva	igen	
5	A doktori mű	3 kemény kötésű példány	igen	Két oldalas formátumban kérjük nyomtatni.
6	Tézisfüzet	3 példány	igen	A doktori műben kifejtett új tudományos eredmények tömör, pontokba foglalt

				összefoglalója, 10-16 oldal terjedelemben.
7	Tudományos munkásság összefoglalása	1 példány aláírva	igen	2. sz. adatlap. legfeljebb 300 szó terjedelemben írt összefoglaló
8	Öt jelentős publikáció listája	1 példány	igen	A cikkek „open access” elérhetőségére mutató linkeket kérjük megadni
9	Igazolás az eljárási díj befizetéséről	1 példány	nem	
10	Az MTMT segítségével elkészített tudományometriai táblázat	1 példány aláírva	nem (az MTMT tölti fel)	
11	MTMT segítségével elkészített publikációs és hivatkozási lista a részletes idézőkkel	1 példány aláírva	nem (az MTMT tölti fel)	
12	Kérelmezői adatlap	1 példány aláírva	igen	3. sz. adatlap
13	Társszerzői nyilatkozat	1 példány, opcionális	opcionális	Az esetleges nyilatkozatokat kérjük az internetes rendszerbe a 2. sz. adatlap után fűzve feltölteni.
14	Doktori Szabályzat szerinti 3 nyilatkozat	1 példány	igen	A nyilatkozatokat kérjük az internetes rendszerbe a 2. sz. adatlap után fűzve feltölteni.

1. táblázat: pályázat benyújtásakor papíron beadandó, valamint az internetes rendszerbe feltöltendő dokumentumok listája

Részletes megjegyzések a táblázat egyes soraihoz:

5. A MTO kéri a két oldalas formátumban történő nyomtatást.

7. Az MTA honlapján a VI. osztály doktori követelményrendszerének oldaláról (<https://mta.hu/doktori-tanacs/a-vi-osztaly-doktori-kovetelmenyrendszere-105378>) letölthető 2. sz. adatlapon legfeljebb 300 szó terjedelemben szükséges összefoglalni a pályázó mindazon tudományos eredményeit, amelyekkel egész pályafutása során a tudományt előre vitte.

8. A listában kérjük a cikkek „open access” elérhetőségére mutató linkeket megadni, amennyiben releváns.

10. Az MTMT rendszerének adatai alapján a 3. sz. adatlap kitöltését segítő applikáció (lásd 12. pont) segítségével lehet elkészíteni, ami az adatlap utolsó oldalán tartalmazza ezt a táblázatot. Ez a táblázat a https://support.mtmt.hu/doktori_minimum/256.php?author=12345678

linkkel is generálható, ahol az „12345678” a pályázó MTMT azonosítója. A 2. táblázat mutat egy példát.

12. A 3. sz. adatlap kitöltését segítő applikáció az MTO honlapjának „DOKTORI ÜGYEK” aloldaláról érhető el. Elektronikus kitöltés után az applikációból nyomtatható és pdf formátumban letölthető az adatlap, ez utóbbit szükséges feltölteni az MTA pályázati rendszerébe. *Az applikáció a 10. pontban leírt tudománymetriai táblázatot is előállítja az adatlap utolsó oldalaként.*

13. A társszerzői nyilatkozatok benyújtása az MTO-n opcionális, ugyanakkor feltétlenül szükséges elkészíteni és az egyéni tudományos hozzájárulásokat részletesen elkülöníteni minden olyan publikáció esetén, amelyet mind a jelen pályázó, mind valamely társszerzője felhasználni kíván téziseinek alátámasztására (akár későbbi) MTA doktori eljárás során. Az esetleges nyilatkozatokat kérjük az MTA pályázati rendszerébe a 2. sz. adatlap után fűzve feltölteni.

14. A nyilatkozatokat kérjük az MTA pályázati rendszerébe a 2. sz. adatlap után fűzve feltölteni.

A Doktori Tanács internetes rendszere két olyan dokumentum feltöltését is előírja, amelyeket a MTO Doktori ügyrendje („Ügyrend az MTA Műszaki Tudományok Osztályának az MTA doktora tudományos cím megszerzéséért indított eljárásban való közreműködéséről”) szerint nem kötelező feltölteni („Az MTMT által csatolt publikációs lista” és „Az MTMT által csatolt publikációs és hivatkozási lista rövid idézőkkel”). Mivel ezeket a dokumentumokat az MTO nem kéri, az MTMT üres pdf file-okat tölts fel ide.

2.2. Tudománymetriai mutatók

A MTO doktori szabályzata a habitusvizsgálati szakaszban tudománymetriai minimumkövetelményeket támaszt a publikációs és alkotási tevékenységre (Q pontszám), az idézettségre (I pontszám), és a tételes publikációs elvárásokra vonatkozóan. *A minimumfeltételeket a Kérelmezőnek maradéktalanul teljesítenie kell.* Ha az előírt minimumkövetelmények közül csak egy is nem teljesül, a doktori habitus nem megfelelő, és a doktori eljárás folytatását, azaz a doktori mű bírálatra bocsátását a habitusvizsgálatot végző Tudományos Bizottság nem javasolhatja. *Ismételten hangsúlyozni kívánjuk, hogy ezek teljesítése vagy akár túlteljesítése önmagában nem jelenti az elvárt habitus meglétét.*

Publikációs adatok az MTA doktora eljárásokhoz
(minimum követelmények táblázata)
MTA VI. Műszaki Tudományok Osztálya (2025.09.01)

1. A kérelmező publikációs és alkotási teljesítménye (Q-szám)				
Tudományos közlemények	Külföldön megjelent közlemények száma (összes/utolsó fokozat megszerzésének éve óta)	Magyarországon		Pontszám
		idegen nyelven	magyarul	
Lektorált tudományos folyóiratcikk	38	18	1	24,787
- ebből IF-ral	19	4	0	
- ebből egyszerezős	1	1	0	
Konferenciatickk (min. 4 oldal) konferenciakötetben, folyóiratban, könyvrészletben	23	10	2	2,532
Folyóirat cikkek összesen				27,319
Tudományos könyv	2	0	0	2,667
Tudományos könyvrészlet	1	0	0	0
Könyvek összesen				2,667
2. A kérelmező idézettsége (I-szám)				
Független idézők száma (összes, egyéb típusúakkal együtt)				348
Független idézők száma egyéb típusúak nélkül (I-szám)				337
Független WoS idézők száma				229
H-index (független idézetekből)				9
3. A tételes publikációs elvárások				
Magyar nyelvű publikáció				3
Az egyszerezős IF-os cikkeinek száma				1
Az IF-os cikkeinek száma				23
A viszonyított IF-számok összege				20,357
4. Rövid értekezéssel pályázók adatai				
Q1 besorolású cikkeinek összegzett szerzői aránya				4,33

2. táblázat Az MTMT-ből előállítható minimumkövetelmény táblázat

2.3. A tudományos teljesítmény minőségi értékelése

A habitus megítélésének legfontosabb elemei a pályázati űrlapon megadott 5 kiemelt publikáció (amelyek közül legalább 3, de lehetőleg valamennyi a tézisekhez kapcsolódik) és azok rövid szöveges összefoglalása, a pályázó által legjobbnak ítélt 5 hivatkozás és azok szövegkörnyezetének bemutatása, és az MTA doktori értekezéshez kapcsolódó tudományos eredmények rövid szöveges összefoglalója.

Az 5 kiemelt publikáció esetében a habitusvizsgáló ülést előkészítő előterjesztők és a tudományos bizottság is azt vizsgálja, hogy az egyes publikációk

- megjelenési helye mennyire tekinthető az adott szakterületen kiemelkedően színvonalas, rangos fórumnak (kiadó elfogadottsága összhangban az MTA állásfoglalásával, https://mta.hu/mta_hirei/javaslatok-a-kifogasolható-gyakorlatot-folytató-folyóiratok-cikkeinek-kezelesere-az-mta-ajanlasai-az-uj-tipusu-publikacios-visszaelesekkel-kapcsolatban-113234),
- milyen (nemzetközi) együttműködést mutatnak,
- milyen új tudományos eredményt tartalmaznak.

Az 5 legfontosabbnak tartott hivatkozás kapcsán vizsgálat alá esik

- a hivatkozó publikáció megjelenésének helye (rangos folyóirat, könyv),
- a hivatkozó publikáció szerzőinek nemzetközisége,
- a hivatkozó publikáció szerzőinek valódi függetlensége a hivatkozott publikáció szerzőitől,

- a hivatkozás érdemi volta (azaz alkalmazza-e érdemben a hivatkozott publikáció eredményeit, elismeri-e azokat jelentős eredménynek).

Az MTA doktori értekezéshez kapcsolódó tudományos eredmények rövid összefoglalójának világosan meg kell fogalmaznia, hogy a pályázónak melyek azok az új, önálló, nemzetközileg is meghatározó tudományos eredményei, amelyekre tekintettel az MTA doktori címre pályázik. Az eredmények jelentőségének, elismertségének a megfogalmazásból egyértelműen ki kell derülnie. Ezek azok az eredmények, amelyek igazolják, hogy a pályázó alkalmas a pályázott címre, így a habitusvizsgálat ezen szakaszában ez a legfontosabb eleme a pályázatnak. A pályázati űrlapon megadott szövegnek meg kell győznie az előterjesztőket, a habitusvizsgálatot végző TB tagjait, a MTO tagjait és az MTA Doktori Tanácsának tagjait arról, hogy tudományos eredményei érdemi előrelépést jelentenek a pályázó szakterületén.

A fentiek mellett a habitus megítélése kitér a pályázó általános publikációs tevékenységére is: mennyire jellemző a rangos, a szakterületen elfogadott kiadóknál történő publikálás, kerüli-e a kifogásolható gyakorlatot folytató fórumokon történő publikálást. Általában a kevesebb, de színvonalas publikáció kedvezőbb elbírálás alá esik, mint a gyenge minőségű publikációkkal felhígított publikációs lista.

2.4. Megvalósult műszaki alkotások

A pályázónak lehetősége van megadni maximum 5 jelentős műszaki alkotását, amelyek között az alábbiak szerepeltethetők:

1. Elfogadott hazai és nemzetközi szabadalmak.
Kérjük, adja meg a társalkotóit, szabadalom lajstrom számát, címét, MTMT linkjét.
2. Jelentős építészeti alkotások. (Az Építészeti Tudományos bizottsághoz tartozó C kategóriánál)
Kérjük, adja meg a társalkotóit, az alkotás címét, jelentős minősítését (pl. Nívódíj, nemzetközi elismerés, stb.), MTMT linkjét.

2.5. Tudományos közéleti tevékenység

A tudományos közéleti tevékenységet az alábbi szempontok szerint értékeljük.

A felsőoktatási és a doktori képzés területén végzett munka:

1. *TDK-téma vezetése (OTDK helyezés és különdíj):* Csak az OTDK helyezéseket vesszük figyelembe: a pályázónak legyen legalább (i) egy I. helyezett, vagy (ii) két II. helyezett vagy (iii) két III. helyezett vagy (iv) két különdíjas hallgatója (OTDT honlapon igazolt módon).
2. *Részvétel graduális és doktori képzésben (tárgyelőadó, tárgyfelelős):* Az elmúlt öt évben legyen legalább (i) 2 graduális és 1 doktori képzésben meghirdetett tárgy felelőse/előadója vagy (ii) 5 graduális képzésben meghirdetett tárgy felelőse/előadója legalább három szemeszteren át (Neptunban történő vagy más hitelesen igazolt módon).
3. *Doktori témavezetés (fokozatszerzés):* Legyen legalább (i) két sikeresen védett PhD hallgatója, mindkettő 100%-ban (vagy (ii) 4 db 50%-ban, vagy (iii) 1 db 100%-ban és 2 db 50%-ban).

Megbízások tudományos szervezetekben, testületekben:

4. *Részvétel tudományos zsűriben, kuratóriumban, jelentős tudományos presztízsű hazai vagy nemzetközi kutatási projekt- és ösztöndíjpályázatok bírálatában:* Elfogadhatónak tekinthető (i) 1 db nemzetközi pályázat (pl. ERC, Horizon, MSCA, Fulbright stb.) bírálata vagy (ii) 5 db hazai pályázat (pl. OTKA, NKKP, TÉT, egyéb NKFIH pályázatok, Bolyai-, Magyar Állami Eötvös Ösztöndíj stb.) bírálata.

5. *Részvétel nemzetközi kongresszus/nemzetközi konferencia szervezésében vagy azokon meghívott/plenáris előadó:* A felkérésnek/megjelenésnek a konferencia, kongresszus honlapján, hivatalos programfüzetében láthatónak kell lennie vagy igazoló oklevelet kell mellékelni.
6. *Tisztség hazai és/vagy nemzetközi tudományos szervezetben legalább egy évig:* Nem tagság, hanem tisztség fogadható el, mint például elnök, titkár, senior member, advisory committee/board member, president/chair, deputy president/chair, secretary.
7. *Folyóirat szerkesztőbizottsági tagság legalább 2 évig:* A tagság időszakában a külföldi folyóirat legyen a norvég listában 1 vagy 2 besorolású és a Scopus-ban D1, Q1, Q2 minősítésű, a magyar nyelvű folyóirat A kategóriás minősítésű.
8. *Részvétel tudományos minősítésben (bíráló, bírálóbizottsági tagság):* Legyen (i) legalább 3 doktori (PhD) dolgozat bírálója vagy (ii) 1 MTA doktori értekezés bírálója vagy (iii) 2 MTA doktori bírálóbizottság titkára vagy (iv) 2 doktori (PhD) dolgozat bírálója és ezzel egyidejűleg 3 PhD bírálóbizottságban titkár.

Tudományos elismerések, kitüntetések:

9. *Elnyert tudományos pályázat (témavezető):* Legyen (i) legalább 2 db NKFIH által kezelt pályázat (pld. "OTKA" K, FK, PD; NKKP, PIAC, GINOP) témavezetője, vagy (ii) legalább 1 db Lendület csoport vezetője, vagy (iii) legalább 1 db rangos (ERC, HORIZON, HORIZON 2020) nemzetközi pályázat vezetője, alprojekt/munkacsoport munkaszakasz dokumentált vezetője.
10. *Külföldi szakmai tanulmányút vagy külföldi szakmai munkavállalás vagy külföldi vendégprofesszori/vendégkutatói megbízás (min. 3 hónap) vagy külföldi posztdoktori állás betöltése (a fogadó intézmény saját forrásból fedezi, a nyertest több jelöltből választják ki, a tartózkodás pedig min. 6 hónapos). Hallgatói (alap-, mester és doktori képzés alatti) félévát hallgatások nem számítanak.*
11. *Állami vagy MTA által adományozott tudományos díj, kitüntetés:* pl. Magyar Érdemrend és Érdemkereszt különböző fokozatai, Eötvös József-díj, Apáczai Csere János-díj, Trefort Ágoston-díj, Szent-Györgyi Albert-díj, Akadémiai Ifjúsági Díj, Akadémiai Díj, Bolyai-plakett, Széchenyi-díj, Kossuth-díj, Gábor Dénes-díj, illetve jelentős külföldi tudományos díj, amelynek elfogadásához a TB indoklása szükséges a habitusvizsgálat során (kari, egyetemi, vállalati kitüntetések nem számítanak).
- A kérelmező minden területen legfeljebb 5 tételt sorolhat fel a pályázatában. Ha több is van, célszerű előnyben részesíteni a nemzetközi és a magasabb szintű szerepeket. Ahol releváns, meg kell adnia az időtartamot és a szervezetet is.
- A közéleti tevékenység pozitív megítéléséhez a fenti 11 terület közül legalább 5-ben (rövid értekezéssel pályázók esetén legalább 6-ban) kell értékelhető tevékenységet felmutatni.*

2.6. Rövid értekezéssel pályázók adatai

A rövid értekezéssel pályázóknak a Kérelmezői adatlapon (ld. 1. táblázat 12. sora) az alábbi, a többi pályázónál szükséges adatokon túlmenő adatokat is meg kell adniuk:

- (i) *A Scimago Journal Ranking (SJR) szerint D1 besorolású tudományos közleményeinek listáját pontos publikációs adatokkal,*
- (ii) *független Web of Science (WoS) szerinti hivatkozásainak számát,*
- (iii) *a téziseket alátámasztó, legfeljebb 6 darab SJR Q1 besorolású cikk*
- *mindegyik cikknél legfeljebb három társszerző legyen*
 - *pontos bibliográfiai adatait és SJR besorolását,*
 - *a cikkben publikált, a pályázó saját hozzájárulásának tekintett eredmény rövid tartalmi összefoglalását maximum 5 sorban,*
 - *a többi társszerzők feladatát/hozzájárulását a cikkhez maximum 5 sorban.*

3. A doktori műre és a tézisekre vonatkozó követelmények és ajánlások

3.1. Formai alkalmassági követelmények

Az MTA Doktori Szabályzata háromféle lehetőséget sorol fel a kérelemhez mellékelendő doktori műre. Ezek:

1. értekezés,
2. könyv,
3. rövid értekezés.

Az MTA Doktori Szabályzata előírja, hogy bármelyik lehetőséget választja is a kérelmező, a benyújtott műnek megvitathatónak és egymagában alkalmasnak kell lennie a kérelmező tudományos eredményeinek megítélésére.

A doktori mű mellett mindhárom esetben *tézisfüzetet* is be kell nyújtani.

1. Értekezés

Az értekezés benyújtásával a kérelmező többségében azokkal a jól elkülöníthető, saját eredményekkel pályázzon az MTA doktora cím elnyerésére, amelyeket már publikált a szakterület meghatározó nemzetközi folyóirataiban. Az értekezés ezeket az eredményeket egységes jelölésrendszerben és szemléletben foglalja össze, beleértve az eredmények előzményeit pontos irodalmi hivatkozásokkal, az eredmények helyét a szakterületen, valamint áttekinthető bizonyításukat, igazolásukat részletes levezetésekkel.

Az alábbi formai követelményeknek kell megfelelni.

(a) *Az értekezés érdemi fejezeteinek terjedelme nem haladhatja meg a 100 oldalt.* Ennek megfelelően a fogalmazás legyen tömör, lényegre törő. A levezetések beiktatása követelmény. Amennyiben egyes fontosnak tartott magyarázatok, részletes levezetések, számítógépi algoritmusok, esettanulmányok bemutatására az érdemi fejezetek terjedelme nem ad lehetőséget, függelékben vagy mellékletben helyezhetők el, de a bírálónak részletes tanulmányozásuk nélkül is meg kell tudnia győződni az eredmények helyességéről, újdonságáról, ezek a függelékek és mellékletek csak tájékoztatásul szolgálhatnak.

(b) *Az értekezés érdemi fejezeteinek terjedelme összesen (nem számítva tehát a köszönetnyilvánítást, az előszót, az irodalomjegyzéket, az esetleges függelékeket és mellékleteket) legfeljebb 100 oldal legyen A4-es oldalmérettel. A betűtípusok mérete 12 pontnál ne legyen kisebb. A margók minimum 20, maximum 30 mm-esek legyenek, a kötéshez szükséges 10 mm-en felül. A sortávolság minimum 1-es, maximum 1,5-es legyen. A képletek szellősen és áttekinthetően legyenek szedve, az ábrák és felirataik szerkezete, mérete segítse a lényeges gondolatok gyors megértését.*

(c) *Az értekezésnek tartalmaznia kell a tézisfüzetben külön összefoglalt téziseket is, velük azonos megfogalmazásban. A tézispontokat tartalmazza az értekezés „Összefoglalás” fejezete, vagy jelenjenek meg szétbontva, az értekezés egyes fejezeteinek végén, azok összefoglalásaiban. A tézisek a szakterület kutatóinak közössége számára legyenek közérthetően és tömören megfogalmazva.*

2. Könyv

Könyv benyújtásával a pályázó *a kérelem benyújtása előtt legfeljebb 3 évvel megjelent, önálló könyvben* közzölt saját, jól azonosítható eredményeivel pályázhat az MTA doktora cím elnyerésére. *Ebben az esetben is eredményeinek jelentős részét a könyv megjelenése előtt a szakterület meghatározó nemzetközi folyóirataiban publikálnia kell.* A könyvet a tudományág meghatározó tudományos kiadóinak egyike kell, hogy megjelentesse, a pályázó egyszerezős monográfiájaként. Követelmény, hogy a bírálók a részletes levezetések megtalálják a műben.

Lényeges, hogy a doktori mű bírálói nem magát a könyv egészét, hanem a pályázó abban foglalt eredményeit bírálják el, ezért ebben az esetben is fontos szerep jut a *tézisfüzetnek*. A tézispontok megfogalmazására, kialakítására ugyanazok a követelmények vonatkoznak, mint értekezés benyújtása esetén.

3. Rövid értekezés

A rövid értekezés tartalmazza az eredmények előzményeit pontos irodalmi hivatkozásokkal, az eredmények helyét a szakterületen belül, valamint az új tudományos eredményeket, azok részletes magyarázatát, értelmezését. Az eredmények áttekinthető bizonyítása, igazolása és a részletes levezetések tekintetében viszont elegendő, ha a megfelelő csatolt publikáció pontosan azonosítható részére utal. *Követelmény, hogy a bírálók elérhessék a részletes levezetések vagy az értekezéshez csatolt cikkeken, vagy a rövid értekezés mellékletében.*

Az alábbi formai követelményeknek kell eleget tenni.

(1) A rövid értekezésnek is tartalmaznia kell a tézisfüzetben külön összefoglalt téziseket, akár fejezetenként, akár egy végső összefoglaló fejezetben, de a tézisfüzetben szereplő megfogalmazással azonosan. A tézispontok megfogalmazására, kialakítására ugyanazok a követelmények vonatkoznak, mint az értekezés esetében.

(2) A téziseket alátámasztó csatolt cikkek száma ne legyen több 6 db-nál és ezek mindegyike legalább SJR Q1 besorolású legyen. A kérelmező olyan cikkeket válasszon ki, amelyek a szakterület meghatározó nemzetközi folyóirataiban jelentek meg.

(3) Mindegyik rövid értekezéshez csatolt cikknél legfeljebb három szerző legyen úgy, hogy az egynél több szerzős cikkek esetén vagy a cikkben, vagy csatolt társszerzői nyilatkozatokban legyen egyértelmű, melyik szerzőnek mi volt a feladata (konceptió, számítások, mérések, statisztika, szövegezés stb.).

(4) A rövid értekezésre is érvényesek az értekezéssel kapcsolatos formai előírások (tömör fogalmazás, 12 pontos vagy nagyobb betűtípus stb.). Formailag jó megoldás az is, ha a csatolt publikációkat fénymásolatban, egységes lapelrendezéssel egy kötetbe kötik a rövid értekezéssel. A rövid értekezésből és a csatolt publikációkból összeállított pályázati anyag terjedelme ne haladja meg a 150 oldalt.

4. Tézisfüzet

A 10-16 oldalas tézisfüzet a kérelmező doktori művében részletesen kifejtett új tudományos eredményeinek tömör, pontokba foglalt összefoglalóját tartalmazza. A tézisfüzet a témaválasztás indoklását, a téma újszerűségének bizonyítását, kapcsolódását mások vagy a kérelmező korábbi eredményeihez, a tézisek kifejtését, valamint az eredmények megtörtént vagy lehetséges hasznosítását tartalmazza.

A tézisfüzetben fel kell sorolni a kérelmezőnek a tézisek témájában megjelent valamennyi publikációját, valamint a csatlakozó szakirodalom legfontosabb közleményeit is.

3.2. Ajánlások a tézisek és a doktori mű elkészítéséhez

A tézisek és a dolgozat elkészítésénél a fenti formai követelmények szigorú betartásán túlmenően az alábbiakra kell fokozott figyelmet fordítani.

(a) A magyar nyelvű értekezésben és a magyar nyelvű tézisfüzetben az elfogadott magyar nyelvű terminológiát kell használni a magyar szakmai nyelv fejlesztése és ápolása érdekében. A még meg nem honosodott szakmai kifejezések első előfordulásánál zárójelben megadható az angol nyelvű megfelelő is.

(b) A tézisek megfogalmazásánál lehetőleg egyes szám első személyű formát használjunk. Elfogadható a többes szám első személyű forma abban az esetben, ha a tézis eredménye csoport-tevékenységhez kapcsolódik, de ilyenkor világossá kell tenni az eredményben a pályázó egyéni hozzájárulását.

4. A habitusvizsgálat menete és eredményei

A doktori pályázat beadása után a Doktori Tanács (DT) Titkársága értesíti a MTO-t a pályázatról és arról, hogy a pályázó melyik tudományágban pályázik és melyik Tudományos Bizottságot (TB) tartja illetékesnek a habitusvizsgálathoz. A pályázó anyagai a DT internetes rendszerében (https://dt.mta.hu/mta_doktori/) találhatóak meg. A MTO a habitusvizsgálati eljárást az alábbi lépésekben bonyolítja le.

1. Az illetékes TB felkérése, illetékességi nyilatkozat

Az MTO elnöke levélben kéri fel a TB elnökét, hogy nyilatkozzon a TB illetékességéről, és illetékesség esetén felkéri a TB-ot a habitusvizsgálat lefolytatására. A TB elnökének összeférhetlensége esetén az Osztály elnöke levezető elnököt kéri fel a TB szavazóképes nem összeférhetetlen tagjai közül. Az illetékességet a TB elnöke indoklással visszautasíthatja, ez esetben az Osztály elnöke új bizottságot kéri fel,

vagy visszaküldi illetékesség hiányában az ügyet a DT-nak.
Az illetékességet elfogadó TB az ügykezelő TB (rövidítve ÜTB).

2. Összeférhetlenség ellenőrzése, előterjesztők felkérése, esetleg vendégbizottság felkérése

Az ügykezelő TB (ÜTB) elnöke ellenőrzi a TB tagjainak összeférhetlenségét, és ha nincs a TB-ban elegendő (legalább 9) szavazati joggal rendelkező nem összeférhetetlen tag, akkor vendégbizottságot kér fel. Az ÜTB elnöke ezután felkér az ügykezelő TB és/vagy a vendégbizottság szavazati joggal rendelkező nem összeférhetetlen tagjai közül legalább két, legfeljebb három előterjesztőt. Kivételes esetekben előterjesztőnek felkérhető olyan előterjesztő is, aki nem tagja az ügykezelő vagy vendégbizottságnak, és/vagy csak PhD fokozattal rendelkezik; az ilyen előterjesztő a habitusvizsgálat során azonban nem szavazhat.

3. Előterjesztői vélemények

Az előterjesztők a pályázó anyagai alapján az „Előterjesztői űrlap” kitöltésével készítik el véleményüket, amelyben

- nyilatkoznak a doktori mű formai alkalmasságáról,
- a scientometriai és a tételes publikációs mutatók megfelelőségéről,
- a tudományos közéleti tevékenység minimális követelményeinek való megfelelőségről,
- a tudományos habitus megfelelőségéről a minőségi követelmények súlyozott figyelembe vételével,
- rövid értekezéssel pályázat esetén a rövid értekezéssel követelményeknek való megfelelőségről, valamint
- javaslatot tesznek a bírálókra és a bírálóbizottság tagjaira (minden taghoz egy póttagot is megadva)

Az előterjesztői véleményekről bővebben az „Előterjesztői útmutató”-ban olvashatnak.

4. A Tudományos Bizottság ülése, bizottsági javaslat, jegyzőkönyv

A habitusvizsgáló ülést az ÜTB elnöke hívja össze. A habitusvizsgáló ülés zárt, azon csak az ÜTB és az esetleges vendégbizottság nem összeférhetetlen tagjai, valamint az egyik, a MTO-t a DT-ban képviselő tag lehet jelen. Szavazati joguk csak az MTA doktora (vagy tudomány doktora) fokozattal rendelkező személyeknek van, a többi jelenlévő tanácskozási joggal vehet részt az ülésen. Az ülés akkor határozatképes, ha jelen vannak:

- az előterjesztők,

az ÜTB szavazati joggal rendelkező, nem összeférhetetlen tagjainak legalább fele, a 70 év feletti, távol lévő tagok számát nem számítva bele az összlétszámba,

- az ÜTB és a vendégbizottság nem összeférhetetlen szavazati jogú tagjai közül legalább 9 fő, valamint
- a MTO-t a DT-ban képviselő egyik tag.

A jelen lévő, szavazati jogú tagok szavaznak az alábbi kérdésekről:

- a bizottság illetékessége (nyílt igen/nem),
- a doktori mű formai alkalmassága (nyílt igen/nem),
- a tudományos habitus megfelelősége, amelynél a minőségi követelményeket súlyozottan veszi figyelembe, de tekintetbe veszi a scientometriai és a tételes publikációs mutatókat és a tudományos közéleti tevékenység minőségét is (titkos pontozásos szavazás),
- rövid értekezéssel pályázat esetén a rövid értekezéssel követelményeknek való megfelelőség (titkos igen/nem),
- a bírálókra és a bírálóbizottság tagjaira tett javaslat (nyílt igen/nem).

A habitusvizsgáló üléseken született javaslatot az ÜTB a „Bizottsági űrlap”-on adja meg, szükség esetén jegyzőkönyv is készül az ülésről.

5. Az MTO ülése, előterjesztés, szavazások, osztályvélemény

A habitusvizsgálati ülés javaslata az MTO ülésén kerül tárgyalásra, ahol az ÜTB elnöke és a habitusvizsgálati ülésén szavazati joggal részt vett egyik résztvevő (lehetőleg akadémikus) az ügy előterjesztői. Az MTO ülésének ezen részén csak az MTO nem összeférhetetlen tagjai vehetnek részt, szavazati joguk pedig csak a nem összeférhetetlen, MTA doktora vagy tudomány doktora címmel rendelkező személyeknek van.

Az MTO ülése szavazással foglal állást az alábbi kérdésekben:

- a doktori mű formai alkalmassága (nyílt igen/nem),
- a tudományos habitus megfelelése, amelynél a minőségi követelményeket súlyozottan veszi figyelembe, de tekintetbe veszi a scientometriai és a tételes publikációs mutatókat és a tudományos közéleti tevékenység minőségét is (titkos igen/nem szavazás),
- rövid értekezéssel pályázat esetén a rövid értekezéssel követelményeknek való megfelelés (titkos igen/nem),
- a bírálókra és a bíráló bizottság tagjaira tett javaslat (nyílt igen/nem).

Az MTO ülése véleményt fogalmaz meg a pályázat habitusvizsgálati eredményéről és javaslatot tesz a bírálatra bocsátásról, valamint a rövid értekezéssel forma támogatásáról.

6. A Doktori Tanács ülése, az értekezés bírálatra bocsátása

Az MTO véleményét a TB javaslatával, és a pályázó pályázói adatlapjával együtt a DT-nak küldi meg. Az ügyet a DT ülésén az MTO azon DT-i képviselője terjeszti elő, aki részt vett az ÜTB habitusvizsgálati ülésén.

A DT dönt a pályázat bírálatra bocsáthatóságáról, valamint a bírálók és a bírálóbizottság tagjainak személyéről.

A DT megfontolásra visszaküldi az ügyet az Osztálynak, ha az ÜTB és az MTO véleménye ellentétes a habitus megítélése (és így az eljárásra bocsáthatóság) tekintetében. A DT megváltoztathatja a bírálók és a bírálóbizottság tagjainak személyére tett javaslatot.

A DT ülésével lezárul a *doktori eljárás habitusvizsgálati szakasza*.

Részletes ismertetés található a habitusvizsgálati eljárás lépéseiről a „Bizottsági útmutató”-ban.

5. A doktori eljárás további lépései

A habitusvizsgálati szakaszt az ún. *bírálati szakasz* követi, amelynek lépései vázlatosan az alábbiak.

1. Összeférhetlenségi nyilatkozat

A DT Titkársága felszólítására a pályázónak nyilatkoznia kell a kijelölt bírálók és bírálóbizottsági tagokkal kapcsolatos összeférhetlenségéről.

2. Bírálók felkérése, bírálatok beérkezése

A DT Titkársága felkér három nem összeférhetetlen bírálót, akik nyilatkoznak, hogy vállalják-e a bírálatot. Ha egy felkért bíráló nem vállalja, akkor a tartalékok közül újabb nem összeférhetetlen bírálót kérnek fel addig, amíg nem lesz három bíráló. Ha kifogynak a jelöltekből, akkor új bírálókat kérve visszaküldik az ügyet a MTO-ra.

A bírálatok beérkezése után a DT Titkársága továbbítja ezeket a pályázónak, akinek írásban kell válaszolnia a bírálatokra.

3. Védés kitűzése

A nyilvános védést a pályázó válaszainak beérkezése után kezdi el szervezni a DT Titkársága. A bírálókkal és a bírálóbizottsági tagokkal történő időpont-egyeztetés után tűzik ki a nyilvános védést úgy, hogy az

esetleg nem elérhető bizottsági tagok helyére szükség esetén a tartalék bizottsági tagokból újabbakat kérnek fel. Itt is előfordulhat, hogy kifogynak a jelöltekből, ekkor új tagokat kérve visszaküldik az ügyet a MTO-ra.

4. A nyilvános védés

A nyilvános védés előtt a bírálók és a bírálóbizottság zárt ülést tart. Ezen határozzák meg a bizottsági kérdés(ek)e)t is.

A nyilvános védésen a Pályázó mintegy 20 perces előadásban ismerteti téziseit, elhangzanak a bírálatok és a bírálatokra adott válaszok. A védésre előzetesen írásban is lehet kérdést és véleményt benyújtani.

A védés végén a bírálóbizottság zárt ülésen pontozással értékeli a védést, 70%-nál jobb értékelés számít támogatónak. A bírálóbizottság arról is nyilatkozik, hogy a pályázó mely téziseit fogadja el, és miben látja a doktori mű új eredményeit.

A nyilvános védésen részt vesz az MTO azon DT-i képviselője, aki az ügy előterjesztője volt a DT-on a habitusvizsgálati szakaszban.

5. Az MTO ülése

A nyilvános védés eredménye az MTO ülésén kerül tárgyalásra, ahol az MTO ülése azt vizsgálja, hogy történt-e ügyrendi vagy etikai szabálytalanság. Ennek hiányában változtatás nélkül továbbítja a DT felé a bírálóbizottság véleményét.

6. A DT ülése

A DT ülésén megtárgyalják a bírálóbizottság véleményét különös tekintettel arra, hogy a bizottság a pályázó mely téziseit fogadja el, és miben látja a doktori mű új eredményeit. Az ügy előterjesztője általában az MTO azon DT-i képviselője, aki az ügy előterjesztője volt a DT-on a habitusvizsgálati szakaszban és részt vett a nyilvános védésen.